

RIJEČ UREDNIŠTVA

LEDENA KIŠA U GORSKOM KOTARU

Na visini od oko 3000 m, kada je temperatura zraka između 5 i 10 °C ispod nule, u oblacima nastaje snijeg koji počinje padati, a pri padanju prolazi kroz toplu zonu na visini između 800 i 2000 m, gdje se pahuljice snijega otapaju i padaju kao kiša. Prolazeći kroz zonu hladnog zraka ispod 800 m visine, one se više nikada ne mogu vratiti u pahuljice snijega, nego padaju i dalje kao kiša koja se na tlu pri dodiru s hladnim predmetima odmah ledi. To je prema meteorološkom obrazloženju tzv. prehladna kiša, jer je temperatura kapi ispod °C (može biti i ispod -40), ali čim dotakne tlo ledi se.

Ovakva ili slična struktura (razdioba) zračnih masa po visini koja omogućuje ledenu kišu, očito se stvorila unutar sredozemne ciklone Ilija, a utjecala je na vrijeme u Hrvatskoj u nedjelju 2. veljače 2014. god., kada je velik dio Gorskog kotara zasula ledena kiša. Pod težinom leda nastale su ogromne štete na društvenim i privatnim posjedima, i u prirodi i na infrastrukturi. Stradale su šume, voćnjaci, elektrovodovi, zaleđene su ceste, a neke su ceste zbog srušenih stabala i grana koje su se pod težinom leda nadvile nad iste, djelomično ili u potpunosti na više dana zatvorene. Oko 80 % stanovništva (14 000 kućanstava) ostalo je bez električne energije. Župan je na odnosnom području proglasio stanje elementarne nepogode. Na teren su izašle ekipe za rasčišćavanje (zaposlenici i šumarska infrastruktura, vatrogasci, monter i dr.), koje su kroz 10-ak dana učinile ono najnužnije za normalizaciju života, a nastale štete sanirati će se još mjesecima, pa i godinama. Obavlja se procjena i prijava šteta za društvene i privatne subjekte na odnosnom području.

Naravno, ovdje ćemo se ponajprije osvrnuti na štete u šumi i na šumi. Ovih su dana trgovačko društvo "Hrvatske šume" d.o.o., Nacionalni park Risnjak i Šumarski fakultet, napravili procjenu šteta na području koje im je povjereno na gospo-

darenje i upravljanje, a u izradi su programi sanacije. Procjene šteta su između ostalog dostavljene Primorsko-goranskoj županiji, koja će ih pribrojiti svim ostalim nastalim štetama te izraditi program sanacije, kao i zatražiti pomoć iz EU fondova. Prema procjeni trgovačkog društva "Hrvatske šume" d.o.o. šteta je nastala na 43.025 ha državnih (uključujući NP Risnjak) i 9.723 ha privatnih šuma, a oštećena je drvena masa u iznosu od 2.494.651 m³ tehničkog drva (2.183.154 m³ u državnim + 311.497 m³ u privatnim šumama) i ogrjevnog drva 1.774.426 m³ (1.256.537 + 517.889). Bez NP Risnjak na površini na 39.172 ha (29.449 + 9.723) uništeno je 1.517.544 m³ tehničkog i ogrjevnog drva (1.035.735 + 418.809) u vrijednosti od 285,185 mil. kn (214,312 + 70,813). Iskoristiva drvena masa tehničkog i ogrjevnog drva procijenjena je na 750.234 m³ (483.175 + 267.059 m³) u vrijednosti od 138,470 mil. kn (98,214 + 40,256 kn), što znači da je šteta od 146,655 mil. kn (116,097 + 30,558 kn). Procijenjena je i šteta na šumskim cestama u iznosu od 3,389 mil. kn, šumskim vlakama na 9,115 mil. kn, uz radove obavljene na javnim cestama u iznosu od 0,468 mil. kn. Za NP Risnjak šteta je procijenjena na 24,084 mil. kn., a za Šumarski fakultet na 0,131 mil. kn. (samo za gosp. jed. "Sungerski lug", jer u Zalesini nije bilo štete). Naravno, ovim troškovima treba pribrojiti troškove sanacije. Najviše su stradale listače. Postotak uništene od oštećene drvene mase kreće se od šumarije Rijeka 60 %, Crni Lug 48 %, Gerovo 43 %, Fužine 38 %, Tršće 34 %, Prezid 34 %, Lokve 23 %, Delnice 23 %, Mrkopalj 6 %, Skrad 2 5 do šumarija Ravna Gora, Vrbovsko i Gomirje, gdje nije bilo oštećenja, ili prosječno 30 % za UŠP Delnice.

Sagledavajući činjenično stanje, razvidno je da pred svima onima koji gospodare i upravljaju odnosnim šumama stoji velik stručni izazov na sanaciji nastalih šteta, a vjerujemo da su sposobni odgovoriti na taj izazov.

Uredništvo